

17.1.2022

LAUSUNTO

FINNISH LAPLAND TOURIST BOARD RY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI TARTUNTATAUTILAIN VÄLIAIKAISETA MUUTTAMISESTA
VN/32784/2021

Finnish Lapland Tourist Board ry (Lapin Matkailuelinkeinon liitto) kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta EU:n digitaalisen koronatodistuksen osalta.

Koronatodistuksen lähtökohta on hyvä, eli mahdollistetaan perustuslaillinen oikeus elinkeinovapauteen ja työhön, vaikka voimassa olisi viranomaisten asettamia velvoitteita ja rajoituksia. Koronatodistuksen turvin yritysten ja tapahtumien järjestäjien pitäisi olla mahdollista suunnitella toimintaansa pitkällä aikavälillä. Nämä periaatteet tulisi säilyttää myös jatkossa, eli koronatodistus tulisi pitää käytössä ilman keskeytyksiä ja toimijoiden pitäisi pystyä vapautumaan rajoituksista edellyttämällä koronatodistusta asiakkailtaan.

Kun koronatodistuksen käyttöä rajoitettiin vuoden 2021 lopulla, oli perusteena se, ettei koronapassi riitä suojaamaan rokottamattomia henkilöitä vakavalta tautimuodolta. Sen sijaan tehtiin erittäin tiukkoja rajoituksia niin ravintoloille kuin tapahtumille ja muiden tilojen käytölle. Tämä on käytännössä estänyt monien yritysten toiminnan ja sen myötä elinkeinon harjoittamisen. Parempi vaihtoehto olisi antaa koronatodistus vain rokotetuille tai taudin sairastaneille henkilöille. Näin palvelut voitaisiin pitää auki tälle suurelle enemmistölle, jolla on vain vähäinen riski vakavaan tautimuotoon.

Toimijan oikeus edellyttää koronatodistusta

Lausuttavassa lakiluonnoksessa esitetään selkeytettävän lakia niin, että koronatodistusta saa edellyttää ravintoloissa, tapahtumissa sekä muissa ei-välttämättömissä asiakastiloissa, vaikka niihin ei kohdistuisi viranomaisten määräämiä rajoitustoimia. Tämä on hyvä muutos, joka selkeyttää lainsäädäntöä ja antaa toimijoille halutessaan mahdollisuuden varmistua terveysturvallisuudesta vielä rajoituksia tarkemmin. Näin ollen LME kannattaa ehdotusta koronatodistuksen vapaaehtoisesta käytöstä.

Koronatodistuksen käyttöönottoaminen viranomaisen määräyksestä

Toinen merkittävä muutos lakiluonnoksessa koskee viranomaisten oikeutta velvoittaa toimijoita edellyttämään koronatodistusta asiakkailtaan. Ehdotuksen mukaan koronatodistus toimisi tällöin myös itsenäisenä rajoitustoimena. Matkailuyritysten näkökulmasta tämä ei ole hyvä vaihtoehto. Erilaisten yritysten toiminta on hyvin erilaisia ja niillä pitäisi säilyä mahdollisuus itse valita toimintaan parhaiten sopivat terveysturvallisuustoimet. Esimerkiksi pienissä ja keskisuurissa yksiköissä koronatodistuksen tarkastaminen (vaatii henkilöresurssin ja älypuhelimien lukulaitteeksi)

voi olla raskas toimi verrattuna muihin tehokkaisiin terveysturvallisuustoimiin, kuten esimerkiksi riittävien turvavälien säilyttäminen ja kasvomaskin käytön edellyttäminen.

LME ei pidä hyvänä koronatodistuksen velvoittavaa käyttöä viranomaisen määräyksestä, vaan sen tulisi olla vaihtoehtoinen toimi rajoituksille ja toimijan pitäisi edelleen pystyä valitsemaan omaan tilaansa ja toimintaansa parhaiten sopivat terveysturvallisuustoimet.

Tällä hetkellä valtioneuvosto päättää ravintoloiden rajoituksista ja aluehallintovirastot ja kunnat päättävät tartuntatautilain 58 d §:n mukaisten tilojen ja yleisötapatumien rajoituksista. Jotta päätöksissä pystyttäisiin paremmin huomioimaan paikallinen tilanne, olisi parempi, että kunnat ja aluehallintovirastot päättäisivät myös ravintoloiden mahdollisista rajoituksista.

Koronatodistusta ei pitäisi viranomaisen toimesta vaatia, ellei tarvetta rajoituksille muuten ole. Viranomaisen vaatimana koronatodistuksen pitäisi aina olla keino vapautua muista rajoituksista ja rajoituksia tulee asettaa vain silloin, kun se on välttämätöntä ja oikeasuhtaista.

Kunnioitavasti,
Lapin Matkailuelinkeinon liitto